

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne: **J.D. – D., X., P.**, IČO: X., zastúpenej splnomocnencom Ing. J.Š., nar. X., bytom X., P., proti žalovanému v 1. rade: **Š.B.**, nar. X., bytom B., P.B., ul. B.X., zastúpený JUDr. M.K., advokátom, Advokátka kancelária, J.X., B., žalovanému v 2. rade: **K.A.**, spol. s r.o., P.X., B., IČO: X., o zaplatenie **157 638,40 Sk s príslušenstvom**, na dovolanie žalovaného v 1. rade proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č.k. 1 Cob/97/2005-221 zo dňa 15. februára 2006, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovaného v 1. rade **o d m i e t a .**

Účastníkom náhradu trov dovolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd v Bardejove rozsudkom č.k. 1Cb 372/01-193 rozhodol, že žalovaní sú povinní zaplatiť žalobkyni sumu 157 638,40 Sk s 20% úrokom z omeškania ročne od 30.8.1997 až do zaplatenia v lehote 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku, pričom plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného. Žalovaní sú povinní nahradiť žalobkyni spoločne a nerozdielne trovy konania vo výške 6804 Sk v lehote 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobkyňa sa žalobou podanou na súde voči žalovanému v 1. rade domáhala zaplatenia sumy 157 638,40 Sk s 20%-ným úrokom z omeškania od 30.8.1997 do zaplatenia. Svoju žalobu odôvodňovala tým, že dňa 30.7.1997 dodala obchodná spoločnosť D., spol. s r.o., J.X., P., žalovanému v 1. rade obuv v celkovej hodnote 219 638,40 Sk, ktorú uvedený žalovaný

prevzal a prevzatie potvrdil na dodacích listoch. Kúpna cena mu bola vyúčtovaná faktúrou číslo 309 zo dňa 30.7.1997 splatnou dňa 29.8.1997 na sumu 100 896,90 Sk, z ktorej bolo zaplatených 51 000 Sk, faktúrou číslo 310 zo dňa 30.7.1997 splatnou dňa 29.8.1997 na sumu 118 741,50 Sk, z ktorej bolo zaplatených 11 000 Sk. Po čiastočných úhradách ostalo nezaplatených 157 638,40 Sk. Pohľadávku v tejto výške voči žalovanému v prvom rade jej postúpil uvedený dodávateľ zmluvou o postúpení pohľadávky uzavretou dňa 1.3.1999. Aj keď žalovaného v prvom rade opakovane vyzývala, ku dňu podania žaloby dlžná istina zaplatená nebola. Medzi účastníkmi konania nebol sporný vznik zmluvného vzťahu medzi právnym predchodcom žalobkyne – obchodnou spoločnosťou D., spol. s r.o., P. a žalovaným v 1. rade, nebola sporná dodávka tovaru tomuto žalovanému za kúpnu cenu spolu vo výške 219 638,40 Sk, dohodnutá kúpna cena, čiastočná úhrada a nebol sporný ani zbytok nezaplatenej kúpnej ceny vo výške 157 638,40 Sk zostávajúci po čiastočnej úhrade vo výške 62 000 Sk, postúpenie pohľadávok a ani aktívna legitimácia žalobkyne. Uvedené skutočnosti mal súd za preukázané listinnými dôkazmi, ako aj zhodným tvrdením žalobkyne a žalovaného v 1. rade. Na základe vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že medzi právnym predchodcom žalobkyne – obchodnou spoločnosťou D., spol. s r.o., P. a žalovaným v 1. rade došlo k uzavretiu kúpnej zmluvy, na základe ktorej uvedený právny predchodca žalobkyne dodal žalovanému v 1. rade tovar – obuv, ktorý uvedený žalovaný prevzal za dohodnutú kúpnu cenu spolu vo výške 219 638,40 Sk. Po čiastočnom splnení si záväzku žalovaným v 1. rade, ostal nezaplatený zbytok kúpnej ceny vo výške žalovanej istiny 157 638,40 Sk. Okrem zaplataenia istiny sa žalobkyňa domáhala aj zaplataenia úrokov z omeškania v sadzbe 20% ročne zo sumy 157 638,40 Sk od 30.8.1997 až do zaplataenia. Vykonaným dokazovaním súd dospel k záveru, že aj nárok žalobkyne čo do zaplataenia úrokov z omeškania je dôvodný. Žalovaný v 1. rade kúpnu cenu za dodaný tovar v celom rozsahu neuhradil v lehote splatnosti (t.j. najneskôr do 29.8.1997, čo medzi účastníkmi ani nebolo sporné) a tak sa s týmto peňažným záväzkom ocitol v omeškani. Keďže žalovaný v 1. rade kúpnu cenu v dohodnutej lehote do 29.8.1997 nezaplatil, nasledujúcim dňom od uvedeného dňa sa dostal do omeškania. V priebehu konania nebolo preukázané, že medzi účastníkmi bola výslovne dojednaná sadzba úroku pre prípad omeškania; tieto je preto potrebné určiť v súlade s ustanoveniami § 369 odsek 1 v spojení s § 502 odsek 1 Obchodného zákonníka. Žiadanú sadzbu úroku vo výške 16% ročne je pritom treba považovať za sadzbu obvyklú (resp. za nižšiu ako obvyklú) v porovnaní s výškou úrokovej sadzby poskytovanej bankami za úvery v mieste sídla dlžníka – žalovaného v čase vzniku zmluvného vzťahu medzi účastníkmi, t.j. v mesiaci júl 1997,

ktorá bola 20,48% ročne. Pretože v zmysle citovaných zákonných ustanovení má žalobkyňa právo na úroky vo výške 20,48% ročne – 1% ročne, je jej uplatnené právo čo do zaplatenia úrokov z omeškania v súlade s ustanovením § 153 odsek 2 Občianskeho súdneho poriadku dôvodné. Zo zmluvy o predaji podniku zo dňa 5.1.2000 uzavretej medzi žalovaným v 1. rade ako predávajúcim a obchodnou spoločnosťou K.A., spol. s r.o., so sídlom P.X., B., IČO: X., ako kupujúcim vyplýva, že jej predmetom bol prevod vlastníckeho práva k veciam, a iné práva a majetkové hodnoty, ktoré slúžia alebo vzhľadom na svoju povahu by mali slúžiť prevádzkovaniu podniku predávajúceho podľa stavu, ktorý je zachytený v evidencii uvedeného podniku ku dňu účinnosti tejto zmluvy. Kúpna cena predávaného podniku bola dohodnutá na sumu 11 500 Sk. Zmluva nadobudla účinnosť dňom 5.1.2000. Z obsahu zmluvy o predaji podniku uzavretej medzi žalovanými dňa 5.1.2000 vyplýva, že aj záväzok žalovaného v 1. rade, ktorý je predmetom tohto konania, prešiel na obchodnú spoločnosť K.A., spol. s r.o. so sídlom P.X., IČO: X., teda na žalovaného v 2. rade, preto je táto spoločnosť ako dlžník pasívne legitimovaná v tomto spore. Keďže žalovaný v 1. rade za splnenie prevedeného záväzku žalovaným v 2. rade ručí, ide u žalovaných voči žalobkyni o spoločný záväzok, preto súd zaviazal žalovaných k zaplateniu sumy 157 638,40 Sk s 20% úrokom z omeškania ročne zo sumy od 30.8.1997 až do zaplatenia s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného. O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 v spojení s § 151 odsek 1 Občianskeho súdneho poriadku. Žalobkyňa mala vo veci plný úspech, preto jej patrí náhrada trov konania, ktoré účelne vynaložila v súvislosti s uplatnením svojho nároku na súde. Tieto trovy konania žalobkyne pozostávajú zo zaplateného súdneho poplatku zo žaloby vo výške 6804 Sk, vzhľadom na predmet konania (položka 2/a Sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý tvorí prílohu zákona číslo 71/1992 Zb. v znení neskorších predpisov).

Proti rozsudku Okresného súdu v Bardejove podal odvolanie žalovaný v 1. rade. O odvolaní žalovaného v 1. rade rozhodol Krajský súd v Prešove rozsudkom č.k. 1 Cob/97/2005-221 zo dňa 15.2.2006 tak, že rozsudok Okresného súdu v Bardejove č.k. 1Cb 372/01-193 zo dňa 21.4.2005 potvrdil v napadnutej časti a účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný v 1. rade. Navrhol rozsudok zmeniť a návrh v celom rozsahu zamietnuť a zaviazať žalobkyňu k úhrade trov súdneho konania. Ako dôvod odkázal na ustanovenie § 306 ods. 2 Obchodného zákonníka a na to, že v čase podania návrhu

na pristúpenie ďalšieho účastníka do konania na strane žalovaného, bolo uplatňované právo voči tomuto účastníkovi premlčané. Vzhľadom k tomu, že dlžník nevzniesol námietku premlčania v zmysle § 306 ods. 2 Obchodného zákonníka, vznáša námietku premlčania za žalovaného v prvom rade. Odvolací súd konštatoval, že odvolaním žalovaného v 1. rade bol napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa len vo výrokoch týkajúcich sa žalovaného v 1. rade. Žalovaní účastníci sú v tomto spore v postavení subsidiarity. Podaním odvolania žalovaného v 1. rade ako ručiteľa, nemôže byť dotknutý výrok rozsudku ukladajúci povinnosť na plnenie žalovaného v 2. rade ako dlžníka. Žalovaný v 1. rade nie je oprávnený na podanie odvolania aj za žalovaného v 2. rade. Nejedná sa o záväzok spoločne zaviazaných niekoľko osôb v zmysle § 293 Obchodného zákonníka, ale o samostatné záväzky dlžníka a ručiteľa, ktoré sú vzájomne v pomere subsidiarity. Nejde pritom o vzťah nerozlučného spoločenstva týchto dvoch účastníkov, v ktorom by podanie opravného prostriedku len jedným z nich, malo účinky aj na ostatných. Keďže žalovaný v 1. rade nebol oprávnený a ani nepodal odvolanie, ktorým by bol rozsudok napadnutý aj vo vzťahu k žalovanému v 2. rade, nadobudol rozsudok v tejto časti právoplatnosť a tak ho nebolo možné v rámci odvolacieho konania preskúmať (§ 159 ods. 1, 3 a § 206 ods. 2 O.s.p.). Pri preskúvaní výrokov rozsudku týkajúceho sa žalovaného v 1. rade bol odvolací súd viazaný dôvodmi podaného odvolania do tej miery, že nebol oprávnený preskúmať túto časť rozsudku z iných dôvodov, než ktoré boli výslovne uvedené v podanom odvolaní (§ 212 ods. 1 O.s.p.) Po takomto preskúmaní napadnutej časti rozsudku dospel odvolací súd k záveru, že odvolanie žalovaného v 1. rade nie je opodstatnené. Žalovaný v 1. rade v podstate zdôvodnil svoje odvolanie len vznesením námietky premlčania. Všetci účastníci, včítane žalovaného v 1. rade boli opakovane poučení súdom prvého stupňa o tom, že sú povinní všetky dôkazy predložiť, alebo označiť skôr, ako súd vyhlási rozhodnutie vo veci samej, pretože na dôkazy označené a predložené neskôr, súd neprihliada (§ 120 ods. 4 O.s.p.). Napriek takémuto poučeniu žalovaný v 1. rade nevzniesol v priebehu prvostupňového konania námietku premlčania a preto s poukázaním na ust. § 205a ods. 1 písm. d/ O.s.p. v znení platnom do 31.8.2005, nemôže odvolací súd k vznesenej námietke premlčania prihliadať. Z týchto dôvodov odvolací súd v súlade s § 219 O.s.p. potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa vo výrokoch ukladajúcich povinnosť na plnenie žalovanému v 1. rade. Takto bol potvrdený aj výrok o náhrade trov prvostupňového konania. Dôvody odvolania, ktorými je odvolací súd viazaný, sa ani v najmenšom nezmieňujú o tejto časti rozsudku dotknutého odvolaním vo veci samej. Preto odvolací súd musel bez ďalšieho potvrdiť aj túto časť rozsudku.

Proti tomuto rozsudku Krajského súdu v Prešove s vyznačenou právoplatnosťou 6.3.2006 podal dovolanie v zákonnej lehote žalovaný v 1. rade a navrhol napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie. Namietal, že odvolací súd sa neriadil ust. § 387 ods. 1 a 2, § 388 ods. 1, § 390, § 400, § 477 ods. 3 Obchodného zákonníka. Napriek tomu, že účinky právneho úkonu, uplatnenia si práva na plnenie prostredníctvom súdu, z dôvodu vznesenia námietky premlčania nenastali, súd toto právo navrhovateľovi priznal. Má zato, že ustanovenie § 120 ods. 4 O.s.p. sa na vznesenie námietky premlčania nevzťahuje, nakoľko vznesením námietky premlčania sa nepredkladá, ani neoznačuje žiadny nový dôkaz. Otázka premlčania je upravená hmotno-právnym predpisom, v danom prípade Obchodným zákonníkom, v zmysle ktorého po vznesení námietky premlčania právo nemožno priznať. Uplatnenie námietky premlčania nie je viazané na splnenie žiadnej inej podmienky. Pochybenie súdu tiež vidí v tom, že súd konal napriek procesnej nespôsobilosti účastníka konania, žalovaného v 2. rade. Súdom bolo zistené, že jediný konateľ žalovaného v 2. rade dňa 16.10.2002 zomrel. V rozpore s ustanovením § 29 O.s.p. mu nebol ustanovený opatrovník.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) vec prejednal podľa § 242 ods. 1 a § 243 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia pojednávania. Po preskúmaní rozsudku v rozsahu napadnutého dovolaní a konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné.

Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pričom zákon dovolanie pripúšťa len vo výslovne uvedených prípadoch upravených v § 237 až § 239 O.s.p.

Podľa § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaní možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Podmienky prípustnosti dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu upravujú ust. § 237 až § 239 O.s.p.

Z uvedených ustanovení vyplýva, za splnenia akých podmienok zákon dovolanie prípúšťa, a to jednak proti všetkým rozhodnutiam odvolacieho súdu a jednak len v prípadoch, ak sú rozhodnutia súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu rozdielne, ale pri potvrdzujúcom rozhodnutí odvolacím súdom dovolanie prípustné nie je, ak nebolo pripustené.

Žalovaný v 1. rade podal dovolanie proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, pričom odvolací súd nevyslovil prípustnosť dovolania, preto neboli splnené podmienky pre podanie dovolania ani podľa ust. § 238 O.s.p.

Dovolací súd skúmal i splnenie dôvodov uvedených v § 237 O.s.p., na základe ktorých je možné dovolaním napadnúť všetky rozhodnutia odvolacieho súdu, bez ohľadu na formu rozhodnutia, na jeho obsah, alebo povahu predmetu konania. Spôsobilým predmetom dovolania, je podľa tohto ustanovenia rozhodnutie vydané odvolacím súdom v odvolacom konaní. Na to, či rozhodnutie odvolacieho súdu trpí niektorou z väd uvedených v § 237 O.s.p. prihliada dovolací súd nielen na podnet dovolateľa, ale i z úradnej povinnosti (§ 242 ods. 1 O.s.p.). V prípade, že dovolací súd zistí, že rozhodnutie odvolacieho súdu trpí niektorou z týchto väd, zruší rozhodnutie odvolacieho súdu, i keď dovolateľ toto pochybenie nenamietal.

Prípustnosť dovolania podľa § 237 O.s.p. nie je však daná len tvrdením dovolateľa, ale len skutočnosťou, že k vade v zmysle ust. § 237 O.s.p. rozhodnutím odvolacieho súdu skutočne došlo.

Podľa názoru dovolacieho súdu nedošlo pri rozhodovaní odvolacím súdom k takým procesným vadám konania, ktoré by zakladali postup podľa ust. § 237 O.s.p.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe uvedeného dovolanie podľa § 243b ods. 4 O.s.p. v spojení s ust. § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. odmietol.

O trovách dovolacieho konania rozhodol podľa § 243b ods. 4 O.s.p. tak, že účastníkom náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, pretože žalovaný v 1. rade v dovolacom konaní nebol úspešný a ostatným účastníkom trovy dovolacieho konania nevznikli.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 6. augusta 2008

JUDr. Jana Zemaníková, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Zuzana Štofániková